

Kun Bobrikoff, jolle oli annettu kaikki valta toki ainoastaan sentään maan päällä, oli hajoittanut Turun Hovioikeuden ja sinne, noudattaen velvollisuutensa tunnetta maataan ja kansaansa kohtaan oli eri haaroilta maata tullut miehiä laitoksen pystyssä pitämistä varten syttyi tässä kaupungissa sota, ... julma, jossa viikingit koittivat kaikin voimin ja väin valloittaa takaisin tätä menettämäänsä entistä ruotsalaisuuden linnoitusta niiltä suomalaisilta miehiltä, jotka "västningissä" ahertelivat. Niin pian kuin erokäsky oli annettu entisille miehille ja paremman kansan lapset, pappi etupäässä, olivat ottaneet heidät torilla vastaan ja antaneet heille siunauksensa oli sota julistettu, jota sitten käytiin ei toki niin kuin ennen maailmassa 30 vuotta, vaan, kuten uuden ajan sotia ainakin, ainoastaan muutamia vuosia, tässä tapauksessa neljä pitkää vuotta. Sodanjulistuksen jälkeen entiset tuttavatkin, jotka olivat joutuneet eri leireihin, tavatessaan kävivät toistensa ohi "silmit napillaan" päässä ja niska kankeana, "kuin olisi käärmeen niellyt", kuten sitä sanottiin kun entisaikoina reservimiehille ryhtiä opetettiin.

Sodan alkuaikoina ei muuten tapahtunut muita suurempia yhteentörmäyksiä kuin "kahakka" rautatientorilla Helsingissä, joka tuotti mukanaan "piiritystilan" koko maahan, ja kahakkaa täällä seuranneet pienet vihat ja vainot, mitkä sitten "piiritystilan" alettua melkein kokonaan loppuivat. Kun näin oli saatu näennäinen rauha, varustautuivat kuitenkin molemmat sotivat puolet. Vuosi 1904 kului verrattain rauhallisesti. Suomalaiset olivat silloin saaneet koko joukon vereksiä voimia riveihinsä, sellaisiakin jotka, kuten eräs heistä oli toivonut, olivat viikingeille ulkomuotonsakin puolesta pelottavan näköisiä. Kuten sanottu ja tietty on, oli sotavuosi 1904 vähän rauhaisempaa laatua, silloin ilo täytetyistä työstä ja velvollisuudesta hiukan ilolle tuntui, kahvit kahville maistui; silloin syntyi suomalaisten naistenkin kesken kahvi- luku- y.m. seuroja, joissa päivän polttavista tapahtumista ruperteltiin ja moni hyödyllinenkin tuuma sai alkunsa. Kului sitten aika tavallista menoaan ilman erityisempää merkkitapausta; ainoastaan suomalaisten puolelta siirtyi joitakuuta miehiä toisiin toimiin, ja vaivalloisesti saatiin heidän jälkeensä tyhjiksi jääneet paikat täytetyiksi. Näin päästiin vuoteen 1905, syksyn synkkiin päiviin ja silloin vasta syntyi kiivain ottelu "linnan" valloittamisesta. Kuten kaikki tiedämme, alkoi kuumiin taisteluihin

kutsutun lakon ajoista, jolloin oikein "isonvihan" liekit korkealle loimusivat. Tähän tapaukseen voimmekin sanoa sodan edellisen osan, jota saatamme kutsua "pikkuvihan" ajaksi, päättyneen, ja tästä tapahtumasta sodan jälkimmäisen osan alkavan, jota taasen voimme hyvällä syyllä "isoksi vihaksi" nimittää koska sotaan sittemmin sekaantuivat ulkovallatkin. "Ison vihan" ensimmäiseksi rynnäköksi voimme sanoa niitä tapahtumia, jolloin Turun kaupungin hienosto, kuuluisa "kurakenraali" etupäässä, kävi kahden suomalaisten puolen miehen luona hävittämässä heidän kotiaan, hävääsemässä ja kurittamassa miehiä, säikäyttämässä vaimoja ja lapsia. Tästä ainoata laatua koko maailmassa olevasta merkillisestä tapahtumasta tulevat kyllä Suomen aikakirjat puhumaan jälkimaailmalle paljon paremmin ja elävämmin kuin mitä tämän kuivan historian laatija saattaa tehdä, niin että pannaan toistaiseksi "svampen på" "Schwamm Sitten alkoi kaikki "pipit ja papit" oikein täydellä voimalla ahdistella suomalaisia. Ikimuistettava "lakkokomitea" etupäässä ja sen pappi etunenässä laativat ankarat ja julmat pannat, jossa säveleenä oli vaatimus suomalaisille: että pois viroista ja koko paikkakunnalta, muuten tullaan oikein Porvoon mitalla selkänahkaa pehmittämään, ja saattaapa se henkikikin olla vaarassa. Taittiinpa se pappikin lakkokomiteaan ottaa jäseneksi siltä varalta että kun muut papit olivat lakossa tämä lakkokomitean jäsen toimittaisi "viimeistä palvelusta" niille, jotka sitä mahdollisesti tarvitsisivat. Wai lieneekö sanottua pappia vetänyt lakkokomiteaan kristillinen rakkaus lähimmäiseen. Mutta tällaisessa tapauksessa oli tämän papin kristillinen rakkaus vähintään sanoen yksipuolista, sillä hänkin puolestaan vaati suomalaisten miesten eroamaan viroistaan, selkäsaunan uhalla eli kuten sanat virallisesti kauniimmin kuuluivat "heidän oman turvallisuutensa vuoksi", ja kun tämä "kristillismielinen pappi" otti osaa tällaisen uhkauksen laatimiseen, niin tottapa kai hän myöskin oli pitänyt huolta siitä että uhkaus, jos tarpeen tulisi, pantaisiin täytäntöön. Tämä nyt kyllä on sellaista kristillistä rakkautta, jota ei tämän kirjoittaja jaksa ymmärtää, vaan mitä se kaikenlaisten pappien omaatuntoa liikuttaa, jollei osoitakaan kristillistä rakkautta (suomenmielisille, joita myöskin) suomettarelaisille (...), joista eräs entinen Hovioikeuden jäsen kerran lausui että hän mielellään tahtois tietää minkälaisella omalla tunnolla tällaiset hirviöt kerran tästä

matoisesta maailmasta eroavat ja eikö heitä kovin pelota kerran tulla tilille kaikista pahoista teoistaan.

Yhtyi sitten "sotaan" myöskin Turun Työväenyhdistys, jonka puolesta "väillä ja voimalla" tuotiin "atressi" suomalaislle vaatimuksella lähteä viroista käpälämäkeen. Tämä nyt ei tapahtunut kristillisestä rakkaudesta, mutta puhtaasta selkärangattomuudesta viikinkien edessä, sillä niin olivat viikingit työväen johtajat palkanneet että hekin vetäisivät kortensa keeroon. Tuokin erovaatimus kumminkin kaikui kuuroille korville ja "atressi" pantiin "asiakirjoihin" ja paperikoppaan. Sitten alkoi sataa "atresseja" kaikista ilman suunnista sähkösanomien y.m. muodossa, joissa kaikissa oli sama nuotti että pois viroista "laillisuuden" palauttamiseksi, mitä samaa virttä sittemmin on vedetty siihen määrään että se nyt kulkee "laillisuuden jankutuksen" nimellä. Mutta nyt huomattiin ettei "linnaa" saatukaan valloitetuksi tällaisella pienellä sissisodalla, vaan että täytyi ryhtyä varsinaiseen piiritykseen ja kun "valloittajat" havaitsivat voimansa liian heikoiksi yksin päästäkseen tarkoituksensa perille alkoivat he hakea liittolaisia "ulkovalloilta". Ja niin lähti sieltä "keltaisesta linnasta" Senaatin torin laidassa Helsingissä liikkeelle lähes "toinen mies keisarista" lähettiläänä "rauhan palmu" suussa; ja niin hän sitten saarnasi rauhan evankeliuminsa eräänä sapattina täällä suomalaisille virkamiehille ja kehoitti heitä "hyvällä" luopumaan laittomasta "sodastaan" sekä tarjosi "rauhan" ehdoiksi vähän "tjankaakin". Mutta suomalaiset itsepäisinä kuin muinoin Troijan puolustajat lausuivat kuten ennen troijalaisen papin sanotaan sanoneen: "Timeo Danaos etiam dona ferentes" ja niin tuli "lähettilään" käynnistä ehkä se suurin pannukakku mitä täällä milloinkaan on tätä ennen laitettu ja paistettu. Ja tästäkin kuulusta käynnistä kyllä vielä aikakirjat puhuvat. Muutoin tuon lähettilään rauhan evankeliumi ei ollutkaan niin viatonta laatua kuin miltä se kuului, vaan oli se onttoa kuin Troijan puuhevonen, ja siitä pisti enemmän kuin selvästi esiin pukinsorkka. "Täkstin" ydin olikin siinä että "hyvät herrat suomalaiset pois, pois pellolle viroista, sillä teidän kanssanne eivät hienon, hienon sivistyksen saaneet viikinkiherrat voi mitenkään olla veljellisessä yhteistyössä, semminkin kuin lähettilään mielestä "korkeimpaan maailman järjestykseen" kuuluu ehdottomasti että ruotsinmielisten viikinkiherrain yksin tulee saada hallita Suomen kansaa, jota he sitten

tuomitsevat Jumalallisella ymmärtämyksellä kuin jos Amerikan valkoihoiset pantaisiin neekereille tuomareiksi. Kun tämän rauhanapostolin käynnin jälkeen ei suomalaisten puolelta alkanut kuulua mitään sovinnon hierontaa, täytyi kuin täytyikin ryhtyä tarmokkaimpiin toimenpiteisiin, ja näin siirtyi ”sota” varsinaiselta paikalliselta alueeltaan pois maakunnasta jopa itse maan rajojen ulkopuolelle. Itse ”keltaisessa linnassakin” huomattiin pian voimat riittämättömiksi sodan saattamiseksi onnelliseen loppuun viikinkien puolelta ja niin täytyi ruveta katselemaan ja hankkimaan lisää voimaa mistä sellaista vaan olisi ollut saatavissa. Onnellinen sattuma tulikin tässä kohden avuksi. Sattui onni olemaan niin peräti myönteinen että pian tähän aikaan olivat maan pääkaupungissa koolla ”kagaalit” melkein viimeistä pappia ja talonpoikaa myöten ja niin alettiin etsiä apua tältä suunnalta. Laitettiin sitten, kauheata sanoa, ensimmäisen poikkeuslain tekele, ja käännettiin tällä armollisen hallitsijan puoleen saadakseen hänen välityksellään ”kagaalit” yhtymään ”sotaan”, mutta kun Hänen Majesteetillaan vielä oli tuoreessa muistissa surullisen kuuluisa Jaapanin sota ja hän muutenkin oli tullut peräti rauhaa rakastavaksi, niin ei H.M. halunnut kuulla puhuttavankaan ”sodasta” ja niin hän katsoi parhaaksi että ”kagaalit” tällä kertaa pidettäisiin erillään sotatoimista. Tähän raukesi ensimmäinen yritys saada apuvoimia kagaalien puolelta ja sota rupesi näyttämään toivottomalta viikinkien puolelta, mutta sen verran sentään hekin ovat suomalaisia, että heillä on kestävyyttä ja sitkeyttä eivätkä ensi hädässä heitä kirvestä järveen. Sodankäyntitapaa alettiin vähän muuttaa ja sota sai taasen sissisodan luonteen. Kun kaikenlaiset lakot, sekä suuret että pienet, vielä olivat tuoreessa muistissa niin ruvettiin ajattelemaan että eiköhän olisi apua saatavissa tällaisilla keinoilla. Näin syntyivät sitten lautakuntain ja tuomarien lakot, joita itse maan kenraalikuvernööri pahasti säikähti; ja kun sitten vielä useat maan lakimiehet antoivat epäluottamuslauseensa suomalaisille ja maan ”vaikutusvaltaisim” sanomalehdistö oli yhtynyt samaan lauluun, niin menetti kenraalikuvernööri tykkänään rauhansa ja unensa eikä sitä voitu auttaa ei trionaalilla eikä veronaalilla tai muulla semmoisella unilääkkeellä, vaan tarttui hermostuminen kenraalikuvernööriin kuten useaan Hovioikeuden jäseneseen ja virkamieheen. Näin oli maaperää valmistettu uutta yritystä varten

saada kagaalien puolelta tarvittavaa apua sotaa varten, ja ulkopuolelta tulleen painostuksen johdosta ryhdyttiin "keltaisessa linnassa" kiireimmän kautta uusiin toimiin "sota-asiassa" sillä "hirteen" piti suomalaiset saataman keinoilla millä hyvänsä. Taas valmistettiin uusi ehdotus poikkeuslaiksi, koska muu keino ei näyttänyt auttavan, ja tälle ehdotukselle pyydettiin armollista vahvistusta. Nyt oli saatu Majesteettikin sille päälle että jollei ehdotusta poikkeuslaiksi hyväksyttäisi hänelle rakkaaksi ja ehkä raskaaksikin käyneessä Suomessa kaikki asiat menivät päin seiniä ja oikeudenhoito kokonaisessa suuressa maakunnassa meni oikopäätä nurin vaikka itse herra Mechelin tuo kruunaamaton kuningas, piti valtionperäsintä kädessään ja oli valtaistuimelleen noustessaan luvannut vastata asiain "säännöllisestä" ja "rauhallisesta" menosta. No niin, suuresta armostaan Keisari ja Suuriruhtinas vahvisti sanotun ehdotuksen, ja nyt oli sodan vaaka ehdottomasti kääntynyt voitoksi viikinkien puolelle ja heidän puolellaan syntyi sanomattoman suuri ilo ja toivo päästä sodassa vihdoinkin voitolle, jota he niin hartaasti olivat toivoneet. Oikein sitä jo "jupileerattiin". Wiimeinen taistelu taisteltiin sitten Helsingissä säätytalossa, jossa erityisten kiivaiden ottelujen jälkeen hyväksyttiin poikkeuslaki, joka päätti sekä Suomen säätylaitoksen elämän että suomalaisten "olla" tahi "ei olla" viroissa. Tähän päätyikin varsinainen sota, sillä sen jälkeiset tapahtumat voidaan katsoa paremmin kuuluviksi rauhantekoon sodan johdosta. Kun viikingit vielä jonkun aikaa olivat olleet levottomat siitä ettei varsinaista "rauhankirjaa" Pietarissa allekirjoitettaisikaan vaan että asia pantaisiin "siks livaan" kuten savolainen sanoo, niin tapahtui kuitenkin, kiitos olkoon kaikille tunnetulle "kompromissille", muutos ja näin saatiin "rauhankirja" allekirjoitetuksi Pietarissa, joka tapahtui vähää ennen joulua armon vuonna 1906. "Rauhankirjassa" jäi kuten useissa muissakin rauhanteoissa yksi salainen kohta avonaiseksi ja tämä koskee "sotakuluja". Näistä vielä hiukan jahnailaan, mutta ennen kuin tämä "historia" julkaistaan niin kai niistäkin on päästy lopulliseen selvyyteen. Näin on neljä pitkää vuotta käyty tätä julmaa sotaa, jossa siis suomalaiset joutuivat alakynteeseen koska heitä vastaan oli noussut melkein "koko mailma"; ja kukistuihan se lopulta itse Napoleonin, vaan toivovat suomalaiset vielä kerran nousevansa pystyyn sillä heitä ei sentään ole määrätty vietäväksi vankeuteen millekään Elban

saarelle vaan saavat jäädä jollei juuri Turkuun niin ainakin Suomeen. "Och nu är det äntligen slut" sanoivat kagaalit Turussa, mutta kun maailma ei suinkaan vielä ole lopussa, niin luulee tämän laatija että kerrotun sodan loppu on viikinkien lopun alku. Monta hauskaa pientä "episodia" on jäänyt kertomatta, mutta tällä ei olekaan tarkoitus muuta kuin antaa hyvin ylimalkainen kertomus sodan pääasiallisimmista tapahtumista. Monelle runoilijalle on sodan tapahtumat antaneet aihetta virittää kanteleensa ja laulaa laulunsa joita on muun muassa julautu maan kuulussa Åbo Tidningissä, vaan paraiten luulemme sen kirjailijan onnistuneen, joka "sodan" tapahtumista on laatinut ilveilynäytelmän, jolle on antanut nimeksi 1734 vuoden lain Rakennuskaaren 12. luvun otsikkokirjoituksen: Huru svin måge i ållonskog släppas. Tässä näytelmässä mitä suurimmalla satiirilla muun ohessa esitetään kuinka se entinen asessori, josta on sanottu että hän on menettänyt päänsä ja ainoastaan sika on jäänyt jäljelle muiden etupäässä pyylevänä poikkeuslaki kainalossa marssii suomalaisilta valloitetuun "linnaan".